

ՊԶՏԻԿ-ՄԶՏԻԿ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ

ՄԵՐ ՅԱՋՈՐԴ ԹԻԸ՝ ՈՒՐԲԱԹ, 20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2009

ՍՕՍԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՖՈՆՏ

Է. ՏԱՐԻ | ԹԻ 10 (79) | ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2009 | bezdig_mezdig@hotmail.com

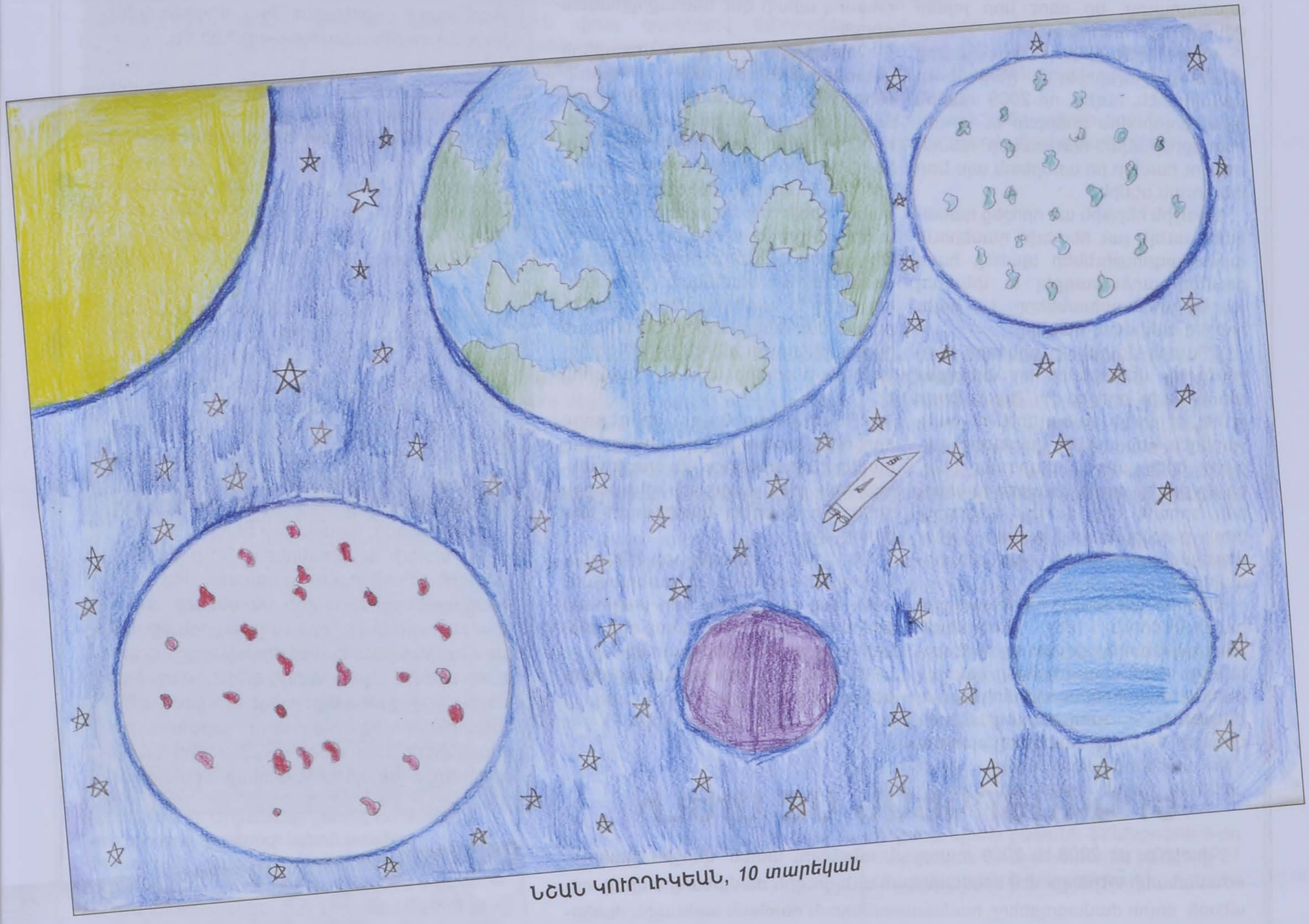

ՆՇԱՆ ԿՈՒՐՂԻԿԵԱՆ, *10 տարեկան*

ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ Կ՚ՈՒՐԱԽԱՑՆԷ

20-25 օր առաջ, ինչ լաւ էր ամէն ինչ: Կաղանդ ու Ծնունդ էր: Այսինքն՝ ինչ որ կ՚ուզէինք մեր ծնողքէն, անոնք իրենց կարելին կ՚ընէին, որ մեզի հայթայթեն մեր ուզածը: Չէին ուզեր, որ Կաղանդի ուրախ օրերուն, որեւէ ձեւով զրկուած տեսնեն մեզ:

Սակայն ինչ որ մենք պէտք է հասկնանք ու լաւ ըմբռնենք, այն է, թէ ամէն օր Կաղանդ չէ եւ ամէն օր մեզ ուզածը չ՚ընդունար: Եթէ Կաղանդի շրջանին առաջ լաց ու կոծի կը ստանայինք մեր ուզածը, հիմա մեր ծնողքը մեր դիմաց կը դնեն անհրաժեշտ պարտականութիւններ, որոնց տէրերը մենք ենք եւ պէտք է կատարենք զանոնք:

«Եթէ նիշդ բարձր չբերես, անկարելի է որ Mc Donald's երթանք»: «Եթէ Շաբաթ օրերը ինծի չօգնես մաքրութեան ընթացքին, ես քեզի նոր տաբատ մը չեմ գներ»: Եւ այսպէս կը շատնան իրենց պահանջները եւ մեր պարտականութիւնները:

Սակայն չնեղուինք: Պէտք է ասոնց ալ վարժուինք, քանի որ իրական կեանքը ա՛յս է, եւ ոչ թէ՝ Կաղանդի օրերը: Անոնք իւրայատուկ օրեր են, որոնք տարին անգամ մը կու գան եւ մեզ չափեն աւելի կ՚ուրախացնեն: Բայց իրական օրերը մեզի կը վարժեցնեն աշխատասիրութեան եւ մեզ կը դարձնեն պարտաճանաչ: Ամէն բանէ առաջ անոնք մեզի կը սորվեցնեն, որ ձրի բան չի տրուիր մեր կեանքին ընթացքին: Ամէն բան աշխատանքի մը արդիւնք է:

Այս մէկը մեր ականջին օղ դարձնենք:

ՀԵՂԻՆԱԿ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

ՀԵՏԵՒԵՑԷ՛Ք «ՊԶՏԻԿ-ՄԶՏԻԿ»-Ի ՕՐԻՆԱԿԻՆ

Իւրաքանչիւր տարուան սկիզբը աշխարհի տարածքին գտնուող մարդիկ նոր որոշումներ կու տան, նոր խոստումներ կու տան, նոր քայլերու կը դիմեն:

Նոր տարին բոլորին՝ մեծ թէ փոքր, երիտասարդ թէ տարեց, ուսանող թէ արհեստաւոր, կը բերէ նոր յոյսեր փայփայելու առիթներ:

«Պզտիկ-Մզտիկ»-ը եւս, այլոց նման քաջալերուելով ընդհանուր մթնոլորտէն, ուզեց, որ 2009 տարին ըլլայ բոլորովին տարբեր եւ տուաւ հետաքրքրական որոշումներ՝ դասաւորելու համար իր առօրեան այս Նոր տարուան սեմին:

Առաջին հերթին ան որոշեց դասարանը աւելի լաւ հետեւիլ դասերուն, արձանագրութիւններ պահել, հարցումներ արձանագրել եւ փնտռել անոնց պատասխանները: Ան նաեւ որոշեց ամփոփել դասերը:

«Պզտիկ-Մզտիկ»-ի երկրորդ որոշումը կը վերաբերէր իր առողջութեան. նախ՝ որոշեց քիչ *ֆասթ ֆուտ* ուտել եւ աւելի կանաչեղէն ու բանջարեղէն, իսկ ամէնէն կարեւորը՝ շաբաթը երեք անգամ մարզանք ընել՝ օր մը քալել, օր մը պասքէթ խաղալ, իսկ երրորդ օրը վազել: Երկրորդ՝ տուն բարձրանալու համար այլեւս վերելակը չգործածել, այլ՝ աստիճանները:

Երրորդ՝ ան որոշեց իր հետաքրքրութիւններուն մէջ խորանալ: «Պզտիկ-Մզտիկ»-ը շատ կը սիրէ արուեստը, հետեւաբար որոշեց կարդալ եւ ուսումնասիրել արուեստի պատմութիւնը, արուեստագէտներու կեանքը եւ խոյզ կատարել թանգարաններու մասին: Ան նաեւ կը սիրէ տիեզերքը, մոլորակները եւ աստղանաւերը, ուրեմն համացանցը փոխանակ խաղի եւ *չէթի* համար օգտագործելու՝ յետ այսու պիտի օգտագործէ այս մարզին ուսումնասիրութեան համար, իսկ իրեն տրուած դրամով պիտի գնէ հետաքրքրական գիրքեր:

Չորրորդ որոշումը կը վերաբերի բնապահպանութեան, «Պզտիկ-Մզտիկ»-ը կը հաւատայ այն բոլոր անշահախնդիր աշխատանքներուն, որոնք կ'ըլլան պահելու եւ պահպանելու համար մեր սիրելի երկրագունդը: Այս տարուան սկիզբը ան գնեց կանաչ բոյս մը եւ որոշեց ամբողջ տարին ճիշդ ձեւով հոգ տանիլ անոր: Ան գեղեցիկ գաղափարը ունեցաւ ժամանակ առ ժամանակ լուսանկարել բոյսը եւ այդ նկարներով կազմել բոյսին ժամանակագիծը: Ան նոյնիսկ իր բոյսին տուաւ անուն մը. «Պզտիկ-Մզտիկ»-ի բոյսին անունը Դալարիկ է:

«Պզտիկ-Մզտիկ»-ի հինգերորդ որոշումն է օգտակար հանդիսանալ կարիքաւոր անձերու: Ան որոշեց անպայման այս տարուան ընթացքին որեւէ ձեւով օգնել կարիքաւոր անհատի մը:

Սիրելինե՛ր, յուսանք, որ «Պզտիկ-Մզտիկ»-ի օրինակը կը խանդավառէ նաեւ ձեզ եւ դուք ալ Նոր տարուան սեմին ձեր կարգին կու տաք որոշումներ ու կը գործադրէք զանոնք:

Բարի եւ առողջ տարի մը կը մաղթենք ձեր բոլորին:

«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԻ»

Հայ ժողովուրդին կեանքին հետ կապ ունեցող արժէքները աւելի եւս ամրապնդելու ու հայեցի դաստիարակութիւնկ աւելի ամուր հիմերու վրայ դնելու մտահոգութեամբ, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսը վերջին տարիներուն աւանդութիւն դարձուցած է, որ իւրաքանչիւր տարի յատկացնէ հայ ժողովուրդին հետ սերտօրէն կապուած արժէքի մը:

Այս տարի Կաթողիկոսը Նոր տարուան առիթով տուած իր պատգամին մէջ յայտարարեց, թէ 2009 թուականը հռչակուած է «Երիտասարդութեան Տարի»: Արդարեւ, Կաթողիկոսը շեշտը կը դնէ ազգի մը յարատեւութեան ու գոյատեւման համար մեծ տեղ գրաւող երիտասարդութեան դերի անհրաժեշտութեան վրայ:

Այլ խօսքով առանց զօրաւոր ու զարգացած երիտասարդութեան ազգ մը չի կրնար ապրիլ ու յարատեւել. Կաթողիկոսը հետեւեալ բառերով կը բնութագրէ երիտասարդութիւնը.«Երիտասարդութիւնը արիւնը կը կազմէ ընկերութեան կեանքին, ողնասիւնը համայնքի մը ու բաբախող սիրտը կառոյցի մը». եթէ այս է երիտասարդութիւնը, ընդհանրապէս ազգի մը եւ ի մասնաւորի հայ ազգին համար, հապա ձե՛ր դեր ինչ պէտք է ըլլայ սիրելի՛ պատանիներ: Դուք ալ ձեր կարգին պիտի ըլլաք ապագայի մեր երիտասարդները եւ պիտի ստանձնէք պարտականութիւններ, որպէսզի կարենաք լաւապէս կառավարել հայ ժողովուրդը, պէտք է, որ այժմէն սկսիք ճանչնալ դուք ձեզ, ձեր ազգն ու շրջապատը, որպէսզի ըստ այնմ պատրաստուիք դառնալու արժանաւոր զաւակները հայ ազգին, դառնալով անոր «Արիւնը, ողնասիւնն ու բաբախող սիրտը»:

ԵՐԿՎԱՅՐԿԵԱՆ ՄԸ ԱՒԵԼԻ

Գիտէի՞ր, թէ 2008-էն 2009 տարուան անցնելու ատեն՝ վերջին պահուն, «Ժամանակի տէրերը» մէկ երկվայրկեան աւելցուցին ժամանակին վրայ, որպէսզի բոլոր ժամացոյցները համապատասխան դառնան արեւային ժամանակին: Սակայն այս մէկ երկվայրկեանի աւելնալը թեթեւ հարց մը չէ. նուազագոյն սխալը կրնայ շատ լուրջ հետեւանքներ ունենալ յատկապէս անջրպետի մարզին մէջ, ուր արբանեակ մը կրնայ բազմաթիւ քիլոմեթրեր կտրել մէկ երկվայրկեանի մէջ: Ամբողջ աշխարհին նոյն ժամանակին վրայ ճշդուիլը անհրաժեշտ է:

Ժամանակի ընթացքին փոքր փոփոխութիւն մը յառաջացած է պաշտօնական ժամին եւ իսկական ժամին միջեւ երկրագունդին թաւալումին հետ կապուած բնական երեւոյթներուն պատճառով: Այս մէկ երկվայրկեանին աւելնալը կարելիութիւնը տուաւ ժամացոյցները շտկելու:

Վերջին ճշդումը տեղի ունեցած էր 2005-ին, իսկ յաջորդը կրնայ տեղի ունենալ 2012 կամ 2013 թուականին:

1972 թուականէն ի վեր, երբ այս դրութիւնը հաստատուած է, 23 երկվայրկեաններ աւելցուած են մեր ժամանակին վրայ:

ԱԼԻՔ ԹՐԹՐԵԱՆ, *6 տարեկան*

Ի՞ՆՉ ԿԸ ՊԱՀԷ ՄԵԶԻ ՀԱՄԱՐ 2009-Ը

2008 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ...

... Քարիւղին գինը մրցանիշերու հասած է, դարձեալ իջնելէ ետք:
... Պարաք Օպամա դարձած է Միացեալ Նահանգներու առաջին սեւամորթ նախագահը:
... Պէյճինկի Ողիմպիական խաղերուն Մայքըլ Ֆելփս արժանացած է 8 ոսկի մետալներու:
... Միջազգային սակարանները մեծ տագնապ մը ապրած են:

ՅՈՒՆՈՒԱՐԻՆ

-Ճերմակ տունը պիտի ընդունի Ամերիկայի 44-րդ նախագահը:
-Աստղագիտութեան Միջազգային տարին է: Աստղադիտորդներ պիտի տօնեն Կալիլիօ Կալիլիէի գործածած առաջին աստղադիտարանին 400-րդ տարեդարձը:
-Չինական եզան տարին կը սկսի շրջան ընել աշխարհին շուրջ, յաւերժացնելու համար բարգաւաճումը՝ ժրաջան աշխատանքով ու համբերութեամբ:

ՓԵՏՐՈՒԱՐԻՆ

-Ձիւնին վրայ դահոյկով ճմշկողներ կ'աղօթեն, որ լաւ ձիւն տեղայ, որպէսզի աշխարհի դահոյկներու ախոյեանութեան Ալփեան մրցաշարքը տեղի ունենայ Վալ Տիզըրի մէջ Ֆրանսա:
-Սիրահարներ աշխարհի տարածքին պիտի տօնեն Սուրբ Վալանթայնը Ռիօ տը Ժանէյրոյի տարեկան փառատօներուն մէջ զուարճացող սիրահարներէն շաբաթ մը առաջ:
-Հոլիվուտը 81-րդ տարին ըլլալով կը ձեռնարկէ Օսկարներու հանդիսութեան՝ պարգաւատրելով աշխարհի լաւագոյն ժապաւէնէն՝ «Ոսկեայ Ռէսպէրրի»-էն աշխարհի ամենավատ ժապաւէնը:

ՄԱՐՏԻՆ

-Աշխաարհի ամենահռչակաւոր պուպրիկը՝ Պարպին, կը դառնայ յիսուն տարեկան, սակայն ան աւելի պզտիկ կ'երեւի քան երբեք:
-Ֆրանսախօսներ պիտի տօնեն ֆրանսախօսութեան միջազգային տօնը:

ԱՊՐԻԼԻՆ

-Խաբեբաները աշխարհի տարածքին կ'ուրախանան «Ապուշներու օր»ը (Ապրիլ 1-ին):
-Պէյրութ պիտի ըլլայ աշխարհի գիրքերու 9-րդ մայրաքաղաքը՝ Իւնեսքոյի կողմէ ընտրուած, որովհետեւ հետաքրքրուած է զանազան մշակոյթներով, երկխօսութեամբ եւ լայնամտութեամբ:

ՄԱՅԻՍԻՆ

-Ռուսիոյ մէջ տեղի պիտի ունենայ Իւրովիժընի Երգերու մրցանքը:
-Իտալիա պիտի հիւրընկալէ UEFA ախոյանութեան աւարտականները: Հոն պիտի մրցին Եւրոպայի ֆութպոլի լաւագոյն խումբերը:
-«Պզտիկ-Մզտիկ» պիտի կազմակերպէ «Եկէ՛ք շարադրենք» մրցանքը:

ՅՈՒՆԻՍԻՆ

-Աշխարհի արուեստի գործերը պիտի մէկտեղուին Իտալիոյ Վենիս Պիէնալի ցուցահանդէսին, որ երկու տարին անգամ մը տեղի կ'ունենայ ժամանակակից արուեստագէտներու գործերուն ցուցադրութեան համար:
-Ռոժէր Ֆետերեր դարձեալ պիտի մրցի Ռաֆայէլ Նատալի դէմ՝ փորձելով շահիլ թենիսի ախոյեանութեան մրցանակը:

ՅՈՒԼԻՍԻՆ

-Չի հեծնողներ պիտի մրցին Իտալիոյ Սիենա հրապարակին շուրջ: Ցուլեր պիտի վազեն Փամբելոնայի փողոցները Սպանիոյ մէջ: Իսկ հեծելանուորդներ պիտի մրցին Մոնաքօ Թուռ Տը Ֆրանսին համար:
-Ֆինլատան պիտի հիւրընկալէ «Կիները շալկողներու համաշխարհային մրցանքի ախոյեանութիւն»-ը: Մրցանակը շահող ամուսինը կնոջ կշիռքով գարեջուր պիտի ստանայ:
-Զանազան մարզի արուեստագէտներ պիտի հաւաքուին Ֆրանսա Աւիկնոն տարեկան փառատօնին, իսկ Լիբանանի մէջ՝ Պաալպէքի միջազգային փառատօնին համար:

ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ

-Մոնթրէալ պիտի հիւրընկալէ Աշխարհի գիտաերեւակայական միութիւնը, ուր հեղինակի մը երեւակայութիւնը կրնայ գինք առաջնորդել «Հիւկօ» մրցանակին:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ

-ՆԱՃԱյի Հրատի գիտական տարրալուծարանը մարդամեքենայ գործիք մը պիտի ղրկէ դէպի Հրատ: Անոր Հրատ հասնելու թուականը կը նախատեսուի Յուլիս-Սեպտեմբեր 2010ին:
-Էմ.Թի.Վի. Վիտէօ Երաժշտութեան տարեկան մրցանքը տեղի պիտի ունենայ Լոս Անճըլոսի մէջ:
Պէյրութ պիտի ընդունի ֆրանքոֆոն 6-րդ մարզական եւ մշակութային խաղերը 27 Սեպտեմբերէն 6 Հոկտեմբեր:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻՆ

-Ողիմպիականի միջազգային միութիւնը կը յայտարարէ, որ 2016ին տեղի ունենալիք ամառնային ողիմպիական խաղերուն հիւրընկալող երկիրը պիտի ընտրէ հետեւեալ քաղաքներէն՝ Շիքակօ, Մատրիտ, Ռիօ տը Ժանէյրօ եւ Թոքիոյ:
-«Ասթերիքս»՝ ֆրանսական գիրքերու շարքի հրատարակութեան 50-ամեակն է: Ան թարգմանուած է 100 տարբեր լեզուներու:
-Ամէն տեսակի Նոպէլեան մրցանակներ կը տրուին այս ամսուն ընթացքին:

ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ

-Բառերու սիրահարներ պիտի մասնակցին Բառախաղի աշխարհի ախոյեանութեան, որ տեղի կ'ունենայ երկու տարին անգամ մը:
-ՄԱԿ-ի կենսոլորտի փոփոխութեան գիտաժողովը տեղի պիտի ունենայ Քոփենհակընի մէջ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻՆ

-Ֆինները կառուցած են մեծ նաւ մը, որ արժած է 1.2 պիլիոն եւ կրնայ ընդունիլ 5400 ճամբորդ:
-«Պզտիկ-Մզտիկ» պիտի կազմակերպէ իր «Անսխալ գրենք» մրցանքը:

ՄԻՋ – ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ

ՅԵՌԱՏԵՍ ՍԿԻՒՌԸ

Ամէնուն ծանօթ է, թէ սկիւռները շատ կը սիրեն կաղին եւ պահեստներ կը կազմեն ձմեռուան երկար շաբաթներուն համար: Այս սկիւռներէն մէկը իր պահեստները զետեղած է ... ինքնաշարժի մը մեքենային մէջ:

Ամերիկացի կին մը, որ ինքնաշարժը քանի մը շաբաթ չէր գործածած, տարօրինակ ձայներ կը լսէ զայն աշխատցուցած ժամանակ: Երբ ան մեքենային կափարիչը կը բանայ, անոր առջեւ կը յատնուին հազարաւոր կաղիններ:

ՆՈՐ ՄՐՑԱՆԻՇ ՄԸ՝ 281 ՔԻԼՕ ԿԱՐԿԱՆԴԱԿ ՄԸ

Ծանօթ է, որ Նոր տարուան առիթով մարդիկ կը սիրեն ծայրայեղութիւններու երթալ: Ռումանիոյ Պուքրէշ մայրաքաղաքը որոշեց 2008 տարին գեղեցիկ ձեւով վերջացնել՝ նոր մրցանիշ արձանագրելով:

Մեծ թիւով բնակիչներ հաւաքուած էին քաղաքին կեդրոնը զմայլելու համար 281 քիլօ կշռող՝ պտուղներով եւ «քրէմ շանթիէ»ով ծածկուած կարկանդակին վրայ, որուն վրայ ներկայացուած էին Ռումանիոյ եւ Եւրոպական Միութեան դրօշակները եւ արձանագրուած՝ «Շնորհաւոր Նոր տարի 2009»:

Կինէս մրցանիշներու ներկայացուցիչը պաշտօնապէս կշռած է կարկանդակը եւ վկայագիր մը յանձնած քաղաքապետին: Այս պաշտօնական արարողութենէն ետք մասնակցողները կրցած են վերջապէս համտեսել այս աւանդական կարկանդակը:

ՈՒՐԻՇ ՄՐՑԱՆԻՇ ՄԸՆ ԱԼ

Այս նոր մրցանիշը արձանագրելու համար Մեքսիքոյի փողոցները վերածուած են հսկայական անուշեղէնի աշխատանոցի մը: Աւելի քան 250 հազար անձեր կրցած են համտեսել 2 քմ-ի վրայ երկարող այս շօթը:

Արդեօք քանի՞ բակլայի հատիկ պահուած էր այդ անուշեղէնին մէջ նշելու համար օրուան թագաւորը կամ թագուհին:

ՀԱՄՊԸՐԿԸՐԻՆ ՀՈՏԸ

«Հմայքի հոտ մը, խորոված միսի թեթեւ հետքերով»: Ասիկա մեծ ճաշարանի մը ծանուցումը չէ... այլ «Պըրկըր Քինկ»-ի կողմէ շուկայ իջած նոր անուշահոտի մը լոզունգը: *Ֆասթ-ֆուտի* այս ճաշարաններուն ընկերութիւնը հնարած է այր մարդոց յատուկ անուշահոտ մը՝ Համպըրկըրի հոտով:

ԳԻՇԵՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ

Չինաստանի Շանկհայ քաղաքին մէջ ոստիկանները, իրենց սովորական պաշտօնին կողքին, ունին նաեւ յատուկ պաշտօն մը՝ ճամբան գիշերանոց հագուող անցորդներուն ազդարարութիւն տալ: Սակայն ինչո՞ւ այս ծայրայեղ վարուելակերպը: Պարզապէս որովհետեւ Շանկհայի բնակիչները սովորութիւն դարձուցած են գիշերանոցով փողոց իջնել՝ գնումներ ընելու, տեղափոխուելու... երեւոյթ մը, որ շատ գեղեցիկ պատկեր մը չի պարզեր:

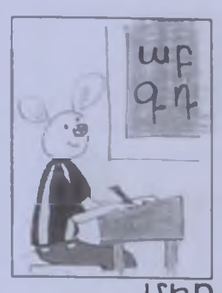

ՄԻՋ – ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ

«Պզտիկ-Մզտիկ»-ի ո՛չ միայն ընթերցողներուն, այլ նաեւ թղթակիցներուն թիւը աճ կ՛արձանագրէ՝ տարածուելով Լիբանանէն շատ հեռու շրջաններ:

Այսպէս, հեռաւոր Աւստրալիոյ Ս. Գրիգոր հայկական վարժարանի աշակերտները իրենց գրութիւններով աւելի եւս կը ճոխացնեն «Պզտիկ-Մզտիկ»ի էջերը:

Գծագրութիւնները Լիբանանէն են:

ԱՆՆԱ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ, *6 տարեկան*

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Իմ Հայաստան, իմ աշխա՛րհ,
Ես կը մեռնիմ քեզ համար,
Գիշերները չեմ պառկիր,
Այլ կը մտածեմ փոքրիկներու մասին:

Դեկտեմբեր եօթը, ինչո՞ւ պատահեցաւ,
Հազարներ մեռան:
Քսան տարի անցած է, տակաւին որբեր կան,
Բայց ես կ՛օգնեմ իրենց, որ հայ մնան:

ՍԱՐԻ ԳՕԼՕԳՕՍԵԱՆ
6-րդ դասարան

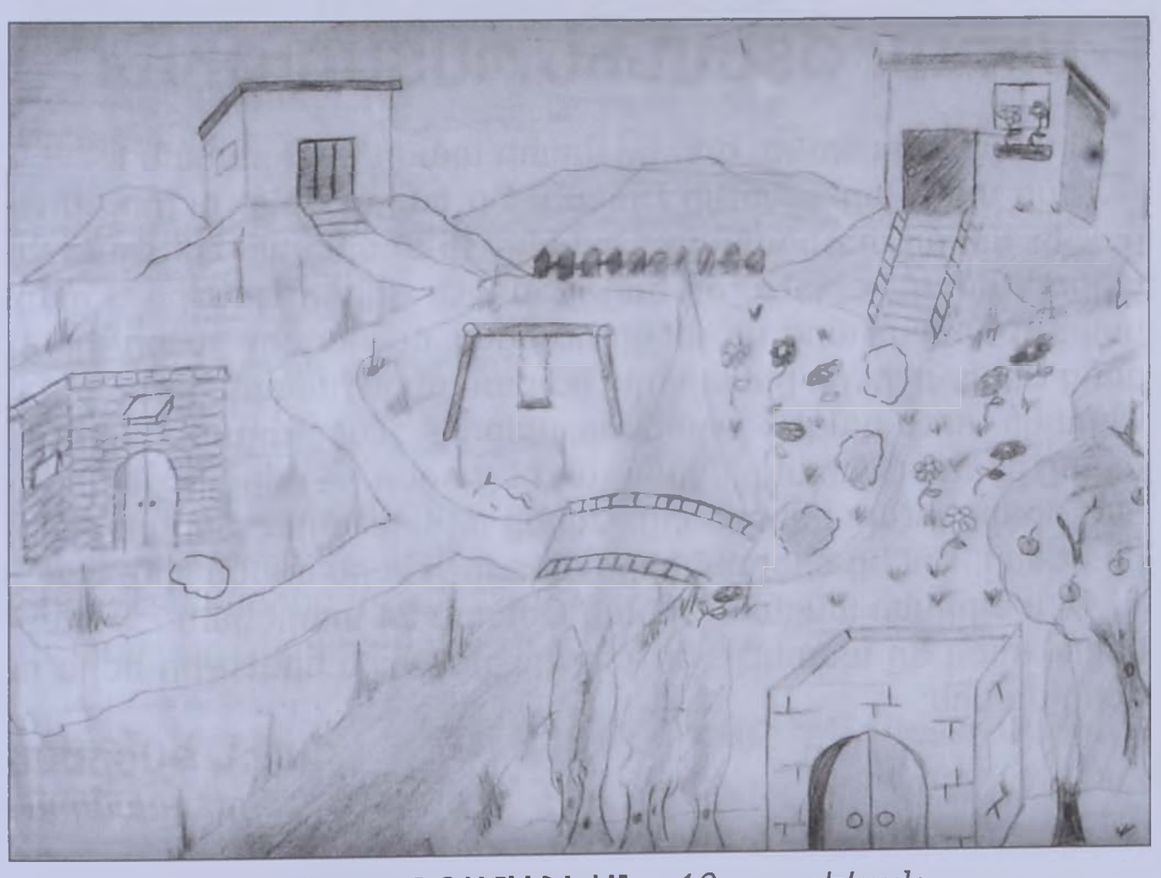

ՍԵՐՈՒԺ ԳՈՒՄԱՇԵԱՆ, *10 տարեկան*

ՓԱԹԻԼ ԳՐՄՋԵԱՆ, *6 տարեկան*

ԱԽ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հայաստան, ա՛խ, Հայաստան,
Ինչո՞ւ Սպիտակ քաղաք,
Օգնութի՛ւն, օգնութի՛ւն, ա՛խ, Հայաստան:

1270 որբեր առանց մօր ու հօր,
Շատ ցաւալի է, ա՛խ, Հայաստան:

Հազարներով վիրաւոր հայեր ամէնուրեք,
Հայր՝ առանց զաւակի, զաւակ՝ առանց հօր,
Քանդուած ընտանիքներ,
Ա՛խ, Հայաստան:

ՉՕՀՐԱՊ ԵՏԱԼԵԱՆ
6-րդ դասարան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՑԱՒԸ

Դեկտեմբեր 7, 1988 թուականին Հայաստանի Սպիտակ քաղաքին մէջ 6.9 զօրութեամբ երկրաշարժ մը տեղի ունեցաւ:

Առաւօտեան ժամը 11.41 անց էր: Երեխաները վարժարան կը գտնուէին ու զբօսանքէն նոր մտած էին դասարան:

Զբօսանքի աւարտէն 11 վայրկեան ետք երկրաշարժը տեղի ունեցաւ: Շէնքերը փուլ եկան ու հազարներով հայեր շէնքին տակ մնացին: Անոնցմէ ոմանք ազատեցան, իսկ ուրիշներ մեռան:

ՄԻՋ – ԴԱՍԱՐԱՆ

1270 երեխայ որբեր մնացին որբանոցներու մէջ: Երկար տարիներու ընթացքին վերակառուցուեցան շէնքերն ու տուները: Հայաստանի երկրաշարժէն քանդուած Սպիտակն ու Վանաձորը վերսկսան ապրիլ ու բարգաւաճիլ:

ՇԱՆԹ ԳՈԹՈՃԵԱՆ
6-րդ դասարան

ՄԱՐԻԱ ՔԷՇԻՇԵԱՆ, *Չ. դասարան*

ԻՄ ՔՍԱՆ ՏԱՐԻՆԵՐՍ

Քսան տարի առաջ ես նստած էի աթոռիս վրայ: Յանկարծ երկրաշարժ մը շարժեց զիս:

Երկրաշարժէն հեռացայ. ամէն մարդ դուրս կը վազէր: Կարծեցի, որ պիտի չհասնիմ, բայց հասայ:

Կարծեցի, որ ես բախտաւոր եմ, բայց ընկերներս ու ուսուցիչներս ամէնքը մեռան: Դպրոցէն տուն վազեցի յուսալով, որ մայրս ողջ է, բայց երբ փէշը տեսայ փլատակներու տակ գիտցայ, որ մայրս ալ մեռած էր:

Ստիպուած էի որբանոց երթալ: Ես հիմա հազարաւոր որբերէն մէկն եմ՝ աղքատ ու անօթի:

ԷՄՄԱ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ, *Ե. դասարան*

Քսան տարի ետք ես ալ գետնին տակն եմ: Առանց մօր, տան ու սնունդի՝ կեանքը անարժէք է:

ԷՄՄԱ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ
5-րդ դասարան

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

1988-ին Սպիտակի եւ Կիւմրիի մէջ 6.9 ուժով երկրաշարժ մը տեղի ունեցաւ, առաւօտեան ժամը 11.41 անց՝ Դեկտեմբեր 7-ին:

Պիտի յայտնեմ իմ զգացումներս, թէ ինչպէս կը զգան որբն ու վիրաւոր երեխաները:

Նեղուած կը զգամ, որ այս երկրաշարժէն այդքան մայրեր, հայրեր ու փոքրիկներ մեռան կամ վիրաւորուեցան:

Եթէ դուն հոն ըլլայիր, ինչ կ'ընէիր: Անշուշտ կու լայիր: Քու մարմինդ չի կրնար իշխել զգացումներուդ վրայ, որովհետեւ շատ տխուր վիճակի մէջ ես:

Դուն կ'ըսես. «Ինչ ցաւալի է, որ այս տղան, աղջիկները, մայրերն ու հայրերը սպաննուեցան»: Եւ ինչ որ կրնաս ընել, կը փորձես ընել:

ՇԱՐԻՍ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
5-րդ դասարան

ՄԱՐԻԱ ՔԷՇԻՇԵԱՆ, *Չ. դասարան*

ՍԻՐԱԿ ՕՏԵԱՆԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Այս պատմութիւնը, զոր ես պիտի պատմեմ, իրական է:

Կար տղայ մը՝ անունը Սիրակ: Իր հայրը գինք դպրոց տարաւ եւ մայրը տունը մնաց: Սիրակը 10 տարեկան էր: Երբ դասարան մտաւ, գիտէր, որ հայրը արդէն գործի էր: Երբ Սիրակ նստաւ, երկրաշարժ մը տեղի ունեցաւ ու ամբողջ շէնքը փլաւ, բայց Սիրակը ու իր ընկերները ժամանակին հասան դուրս ելլել: Սիրակը տուն վազեց ու տեսաւ ամբողջ շէնքը փլած, հայրն ու մայրը մեռած: Սիրակը սկսաւ լալ ու չկրցաւ իր լացը կեցնել: Տեսաւ իր փրկուած ընկերները: Անոնք ալ կու լային: Տեսան քանի մը մեծեր: Իրենց երեխաները դպրոցի շէնքին տակն էին:

14 տարիներ անցան: Սիրակ Օտեան 24 տարեկան է: Վրաններու տակ կը պառկէր, եւ դեռ կու լար ու կ'երգէր իր հօրն ու մօրը մասին:

ԳԱԼԷՆ ԹԱՇՃԵԱՆ
5-րդ դասարան

ՄԻՋ – ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ

ԿՈՐՍՈՒԱԾ

Ուրախ ժամեր, զոր քեզ հետ անցուցի,
Որ երեքս կը պատկանէինք այս հայ կրօնքին,
Դպրոց գացի առանց հոգի,
Վերադառնալով քանդում եկաւ:

Այդ օրն էր, որ ես քեզ կորսնցուցի
Եօթը օր լացով կ'աղօթէի որ յետ գաս,
Երբեք պիտի չմոռնամ քեզ մամա՛,
Այդ օրը հասկցայ որ աշխարհը անակնկալ է:

ԳԷՈՐԳ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ
6-րդ դասարան

ԳԷՈՐԳ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ, *12 տարեկան*

ՄԱՅՐԻԿ, ՀԱՅՐԻԿ

Երբ տեսնեմ երեխայ,
Որբ, հայ երեխայ,
Աչքերով կորսուած,
Սիրտը սառած, 1270 շուարած երեխաներ,
Առանց մօր ու հօր,
Կը չարչարուին,
Կը տխրին:

Հայաստանի որբ մանուկներ
Դպրոց կը յաճախեն,
Ուրախ կը քալեն,
Ու գետինը կը սկսի շարժիլ:
«Մայրի՛կ, հայրի՛կ»,
Մայրի՛կ, հայրի՛կ»:
Երբ կը փախչին դպրոցէն,
Կը կենան ու կը տեսնեն՝
Տան մէջ մայրիկը կը «քնանայ»
Ու հայրիկը գետնին վրայ «լուռ կը մնայ»:

ԺԱՉՄԻՆ ՄԻԼՕՎԱՆՕՎԻՔ
6-րդ դասարան

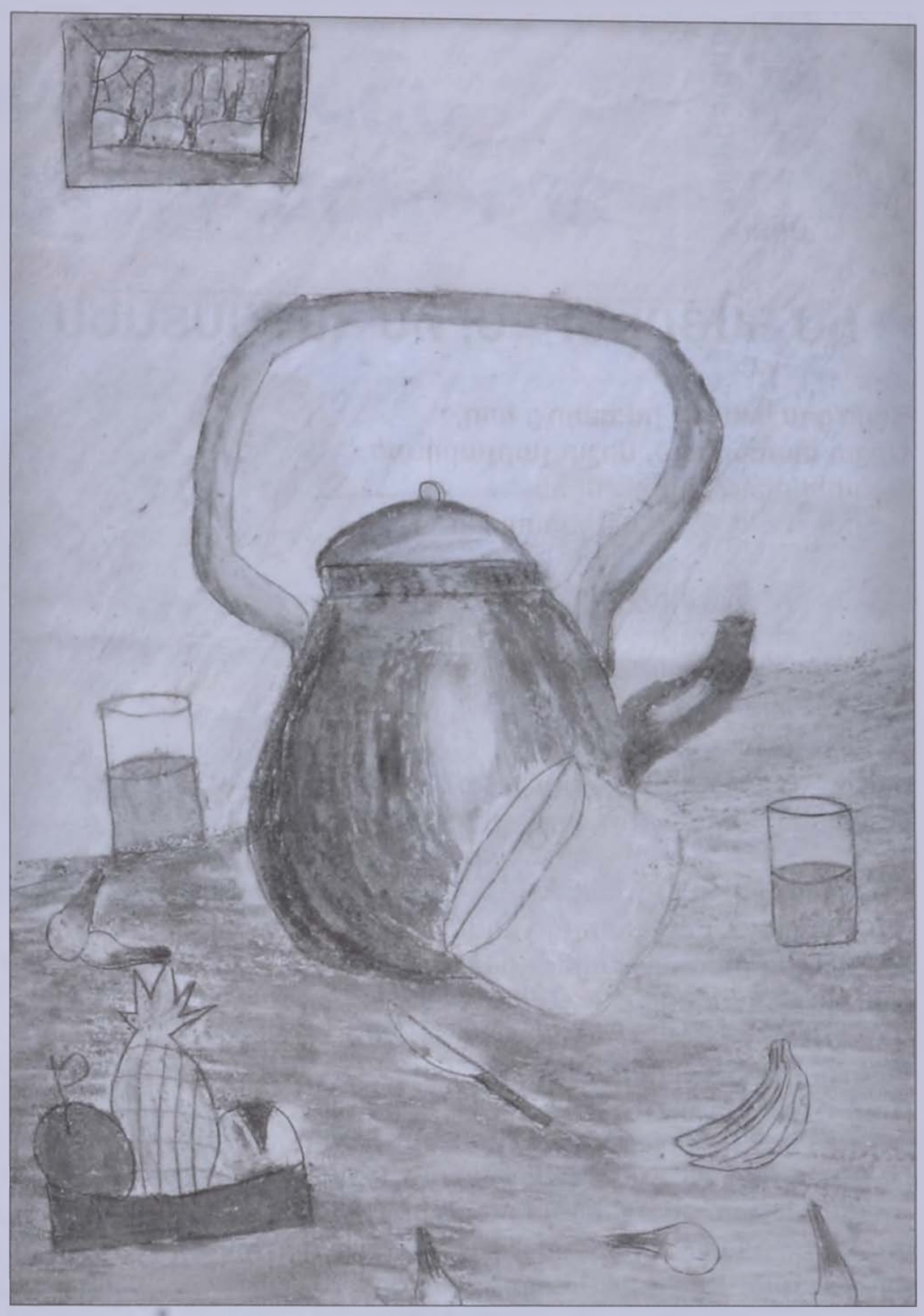

ԿԱՐԷՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ, *Ե. դասարան*

ՍՊԻՏԱԿԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Քսան ամեակ Դեկտեմբեր 7-ին
1988 կը յիշենք,
Շատ գէշ վիճակով փլած շէնքեր,
Այդ երկրաշարժը Սպիտակի մէջ:

6.9 զօրութեամբ երկրաշարժը
Մեռցուց քսանհինգ հազար մարդիկ,
Ընտանիքներ մնացին անտուն,
Ու աղքատ մնացին՝ առանց դրամի:

Զբօսանքէն ներս մտեր էին երեխաները,
Մարդերը գործի գացեր,
Կիները տունը կը մաքրեն
Ու կը սպասեն ընտանիքին տուն դարձին:

Ու գալիք օրերուն՝ կաղանդ ըլլալով,
Օգնեցին երկիրներ մաքրելով
Եւ գտնելով բոլոր մեռած մարդիկը,
Ա՛խ, ինչ գէշ ատեն էր Սպիտակի երկրաշարժը:

Մեր հոգին մեռաւ,
Այս գէշ տեսիլքէն,
Չկրցանք ապրիլ նաեւ քանի մը օր
Այս ցաւալի տեսիլքէն:

ՄԱՐԻԱՄ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ
5-րդ դասարան

ԻՄ ՀԱՅՐԵՆԻՔՍ, ԻՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆՍ

Հայո՛ց աշխարհ, իմ հայո՛ց հող,
Միշտ տառապած, միշտ չարչարուած,
Դեկտեմբեր 7, ինչո՞ւ եղաւ,
Իմ հայրենի՛ք, իմ Հայաստա՛նս:

Այս ահաւոր դէպքը,
Այս ահաւոր դէպքը,
Կ'ուզեմ շտկել, բայց չեմ կրնար ընել,
Հայաստանի հողերը,
Հայաստանի սիրտերը՝
Քանդուած ու չարչարուած,
Ինչ կրնանք ընել:

Երեխայ, մայրիկ ու հայրիկ,
Հաշմանդամ, անդամալոյծ եղած՝
Քսանհինգ հազար մայր ու հայր,
Զաւակ վաղամեռիկ:

Հայո՛ց աշխարհ, իմ հայո՛ց հող,
Դուն միշտ ցաւած:

ՄԱՅՔԼԻ ԳՕԼՕԳՕՍԵԱՆ
5-րդ դասարան

ՆԱՐԷ ԿԻՒՐԻՒՆԵԱՆ, *5 տարեկան*

ԽԱՉԻԿ ԹԻՆԳՅԵԱՆ, *8 տարեկան*

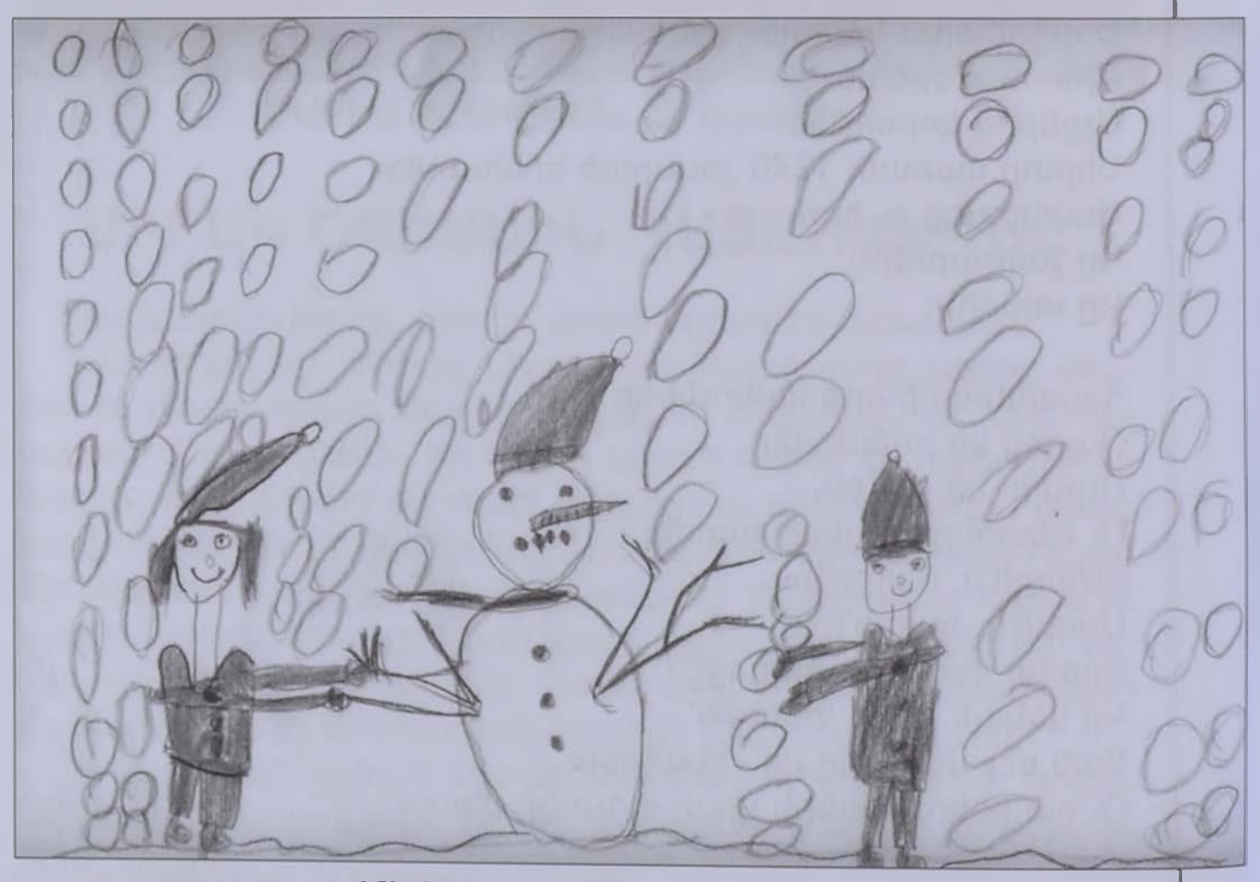

ՄԵՂՐԻ ՊԱՂՏՕ, *Ա. դասարան*

ՄԱՐԻԱ ՓԱՆՈՍԵԱՆ, *12 տարեկան*

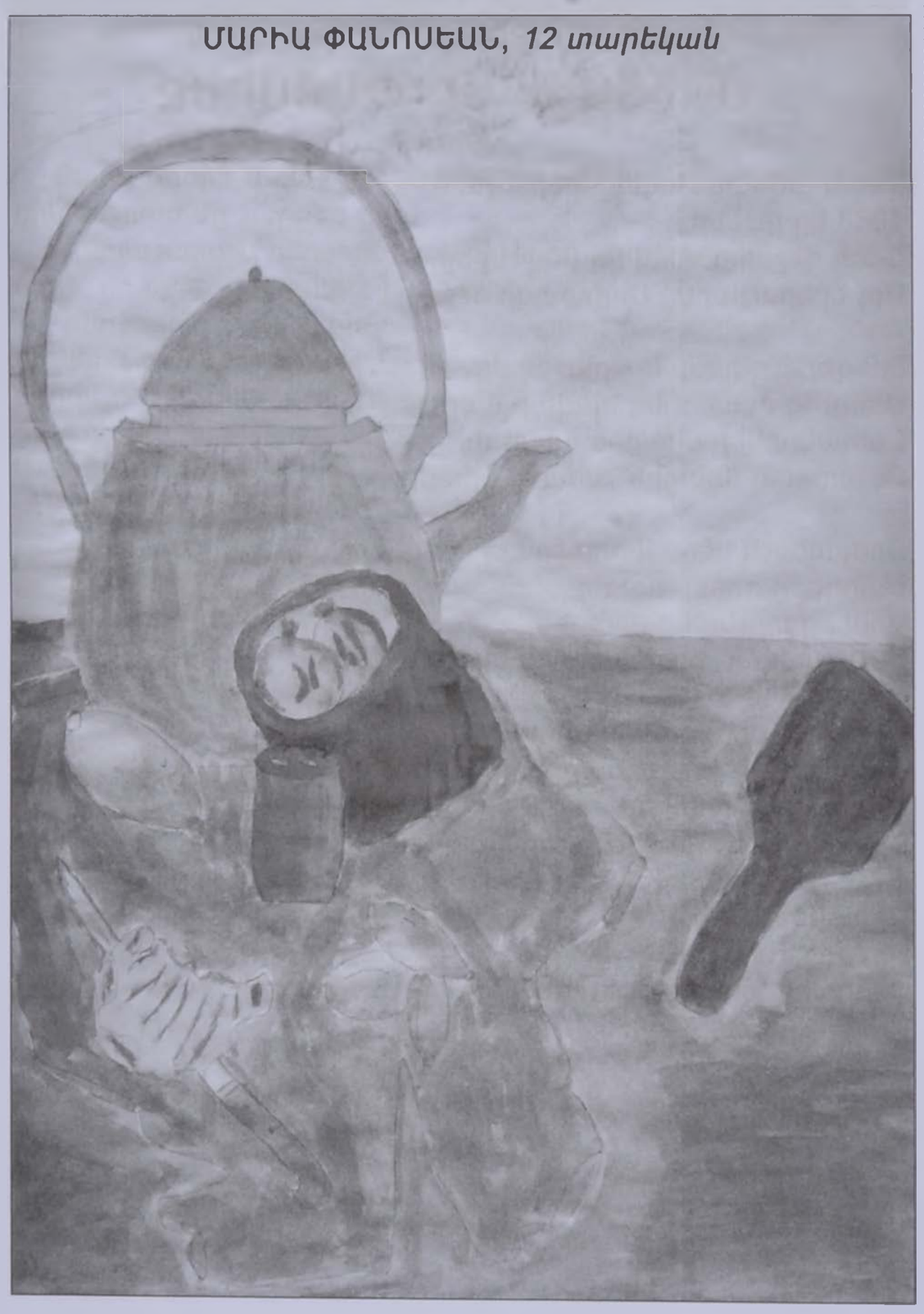

2009-Ի ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐԻ ԱՇԽԱՐՀԸ

Այս տարեշրջանին համար մանկական շարժապատկերի աշխարհը կը ներկայացնէ փոքրերու թէ չափահասներու երեւակայութիւնը շարժող գծապատկերային նոր եւ երբեմն ալ հիներու շարունակութիւնը եղող ժապաւէններ: Այդ ժապաւէններէն ոմանք պիտի տեսնենք շատ արդիական ճարտարարուեստով:

«Մոնսթըր Վի-Էս Էլիընզ»

Այս ժապաւէնին դէպքերը տեղի կ'ունենան Քալիֆորնիա, որուն բնակիչներէն Սիւզան Մըրֆի պսակին օրը առեղծուածային կերպով կը վերածուի հսկայի մը՝ 49 ոտք եւ 11 մեծութեամբ, ու կ'անուանուի հրէշ: Ան կը ձերբակալուի զինուորական ուժերուն կողմէ եւ կը տարուի կեդրոն մը, որ լեցուն է այլ հսկաներով, ինչպէս՝ տոքթ. Քոքրոչը, որ միջատի գլուխով խենթուկ գիտնական մըն է, Միսինկ Լինքը՝ որ հազարաւոր տարիներու ծեր ձկնորս մը, Պի. Օ. Պի.-ն՝ չփճացող ժելաթինէ գունդ մը, եւ միջատամողէզ մը՝ 350 ոտք հսկայութեամբ, որուն քով նոյնիսկ Սիւզանը փոքր կ'երեւի: Երբ Եուֆօ մը եւ էլիընզներ կ'այցելեն մեր Երկիր մոլորակը, կը սպառնան գրաւել զայն: Հրամանատար Մոնկըր կ'առաջարկէ նախագահին, որ յատուկ կեդրոնի մէջ պահուած այդ հսկաները դիմադրեն էլիընզներուն:

Պիտի յաջողի՞ դիմադրութիւնը: Սպասէ՛ մինչեւ 15 Մայիսը, դիտէ՛ այս գծապատկերային գերարդիական եռածաւալ ժապաւէնը եւ ստացի՛ր պատասխանը:

«Այս Էյճ 3»

«Տօն օֆ տը Տայնասորս». այս է «Այս Էյճ» շարժապատկերի երրորդ շարքին անունը, որ համակարգիչով պատրաստուած գծանկարային ժապաւէն մըն է:

Ժապաւէնը կը սկսի սկիւռով մը, որ կը կոչուի Սքրաթ: Ան հեւքի մէջ է գտնելու համար տեղ մը՝ իր շահած բաժակը (խոզակաղին) պահելու: Երբ կը փորձէ զայն պահել, ձիւնահիւս կը յառաջացնէ: Ան հազիւ կը յաջողի ազատիլ ձիւնահիւսէն, սակայն ինքզինք կը գտնէ նախապատմական անասուններու երամակի մը մէջ, որ կը փորձէ փախչիլ ձիւնէն՝ գաղթելով դէպի հարաւ: Այս ժապաւէնի կարեւոր հերոսներէն են Սիտը, որ անճարակ դանդաղաշարժ մըն է եւ կը պաշտպանուի Մէնֆրէտէն (Մաննի), որ մամութ մըն է: Կայ Սոթօն, որ առաջնորդ է Smilodon եւ կ'ուզէ վրէժ լուծել մարդոցմէ՝ ողջ-ողջ ուտելով մարդոց ղեկավարին զաւակը՝ Ռոշան: Սոթոյին զօրավարներէն է Տիեկօն: Ժապաւէնի հիմնական նիւթը այն է, որ Սիտն ու Մաննին կը կռուին Սոթոյին ու անոր կողմնակիցներուն դէմ մանուկը իր ընտանիքին վերադարձնելու համար:

Ծանօթանալու համար ժապաւէնի միւս հերոսներուն, նիւթի ընթացքին եւ դէպքերու զարգացման՝ պէտք է սպասել մինչեւ 1 Յուլիսը:

«Ասթրօ Պոյ»

Ճափոնական պատկերասփիւռի շարք եղած է «Ասթրօ Պոյ»-ը, որ հետագային վերածուած է ժապաւէնի: Ան կը պատկանի գիտա-երեւակայական մարզին, որուն դէպքերը կը պատահին ապագայ աշխարհին մէջ, ուր androids եւ մարդիկ միասին կ'ապրին: «Ասթրօ Պոյ»-ը ուժով լեցուն մարդամեքենայ մըն է, որ ստեղծուած է գիտութեան նախարարութեան պատասխանատու տոքթ. Թենմայի կողմէ: Տոքթ.ը ստեղծած է այս մարդամեքենան փոխարինելու համար իր զաւակը Թոպիօն, որ մահացած է ինքնաշարժի արկածով: Ան Ասթրօն շինած է իր զաւակին պատկերով եւ կը վարուի անոր հետ այնպէս, ինչպէս կը վարուէր իր հարազատ զաւակին հետ: Սակայն ի վերջոյ կը համոզուի, որ այս մարդամեքենան չի կրնար փոխարինել

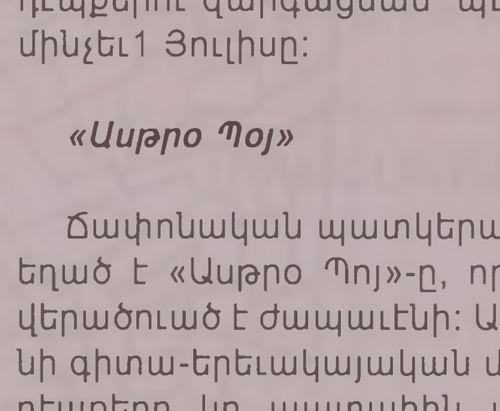

մարդը ու կը ծախէ զայն կրկէսի մը սեփականատիրոջը:

Ժամանակ մը ետք փրոֆ. Օքանամիզու՝ գիտութեան նախարարութեան նոր պատասխանատուն, կը նկատէ Ասթրօն կրկէսին մէջ եւ կը համոզէ տէրը, որ ետ առնէ մարդամեքենան: Ան շատ լաւ կը վարուի մարդամեքենային հետ ու կ'անդրադառնայ, թէ մարդամեքենան օժտուած է գերկարողութիւններով եւ մարդկային զգացումներով:

Ասթրօն մնայուն կերպով կը պայքարի չարի եւ անարդարութեան դէմ... Յաւելեալ մանրամասնութիւններ իմանալու համար պէտք է դիտել այս ժապաւէնը:

«ՀԵՐԻ ՓՈԹԸՐ ԷԱՏ ՀԱՖ-ՊԼԱՏ ՓՐԻՆՍ»

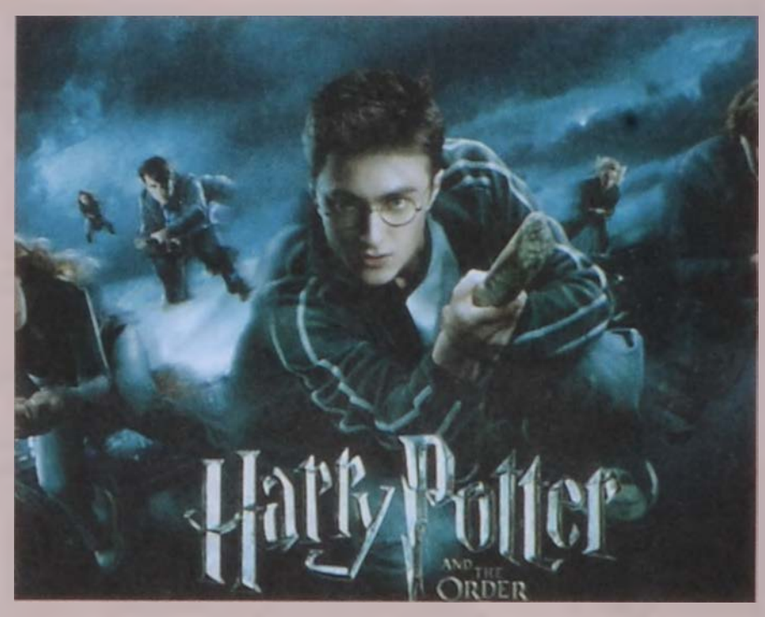

Այս ժապաւէնը 6-րդ հաւաքածոն է կախարդ տղուն՝ Հերիին, որ պիտի ներկայացուի Յուլիս 17-էն սկսեալ: Ժապաւէնը որդեգրած է ՃԷյ.ՔԷյ. Ռաուլինկի երեւակայական շարքին 5-րդ եւ 6-րդ համարները:Այս ժապաւէնին մէջ Հերին կը վերադառնայ իր կախարդական դասապահերուն, որպէսզի երեւան հանէ իր ոխերիմ թշնամիին՝ Լորտ Վոլտմորթի մութ գաղտնիքները: Ասոր 7-րդ շարքը պիտի ներկայացուի 2010 թուականին:

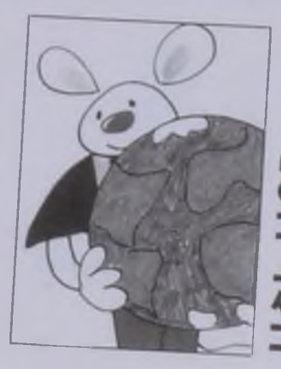

ԱՇԽԱՐՀ

Կետերը իրարու միացուր 1-87 գտնելու համար պահուած պատկերը:

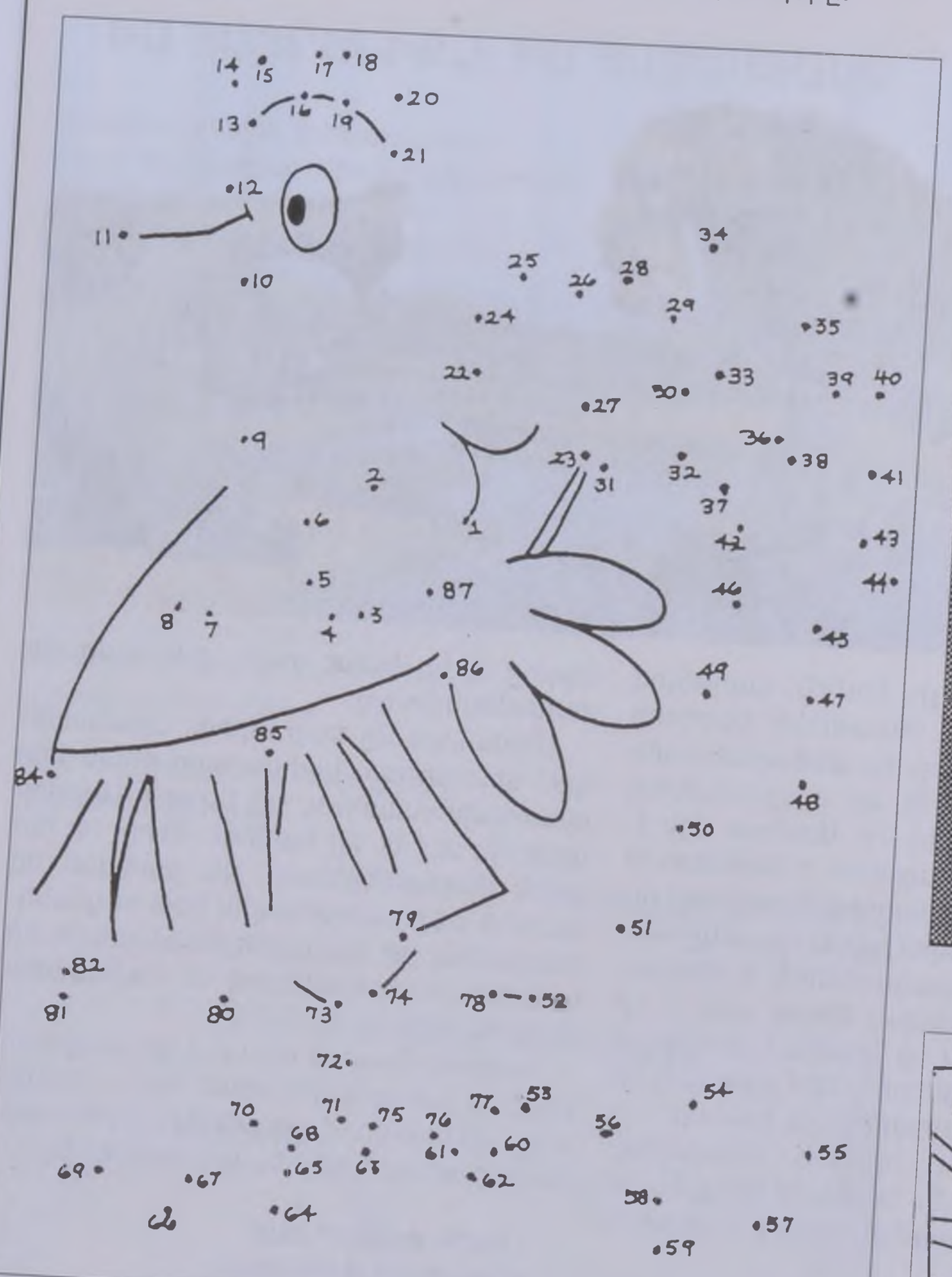

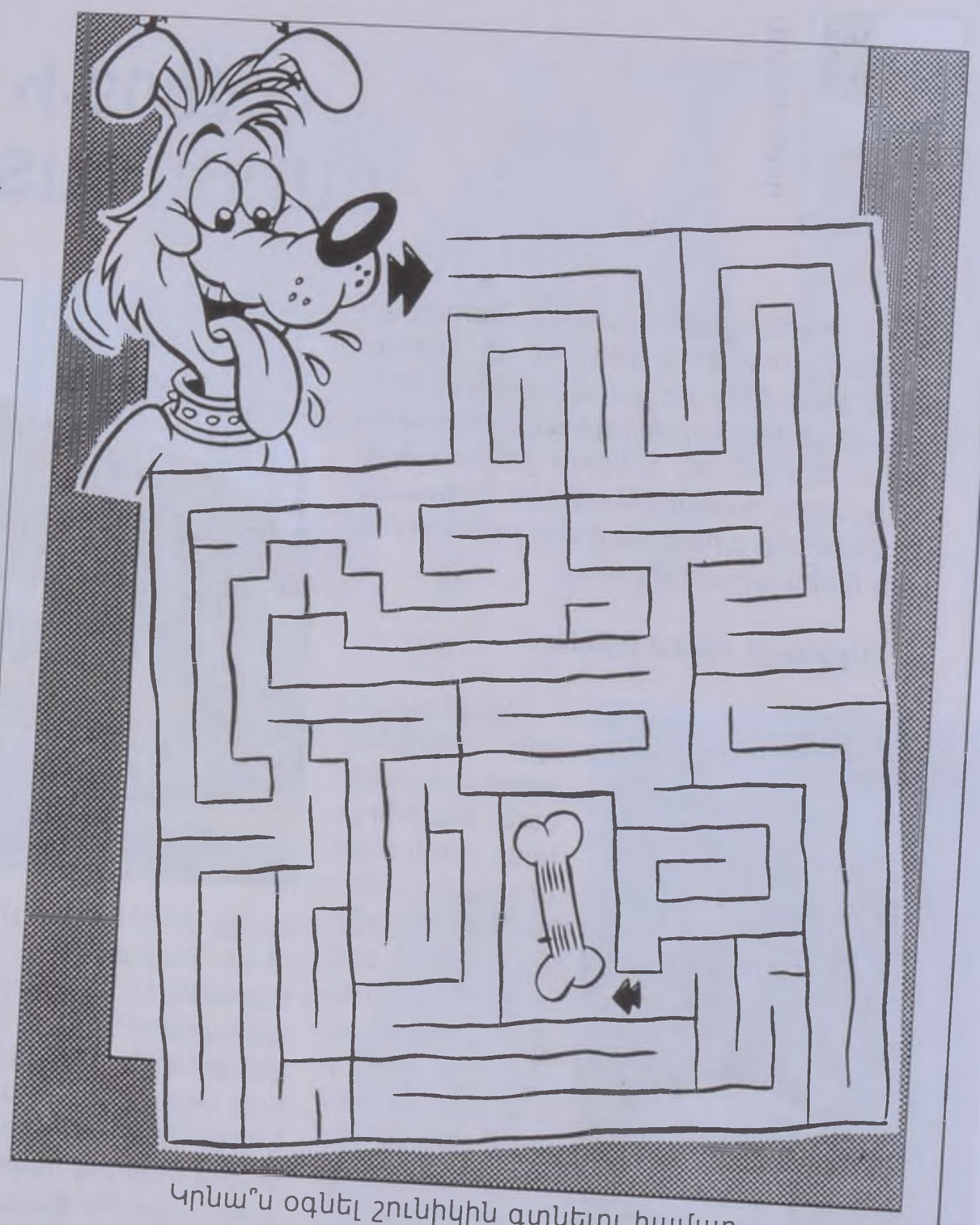

Կրնա՞ս օգնել շունիկին գտնելու համար ոսկորին հասցնող ճամբան

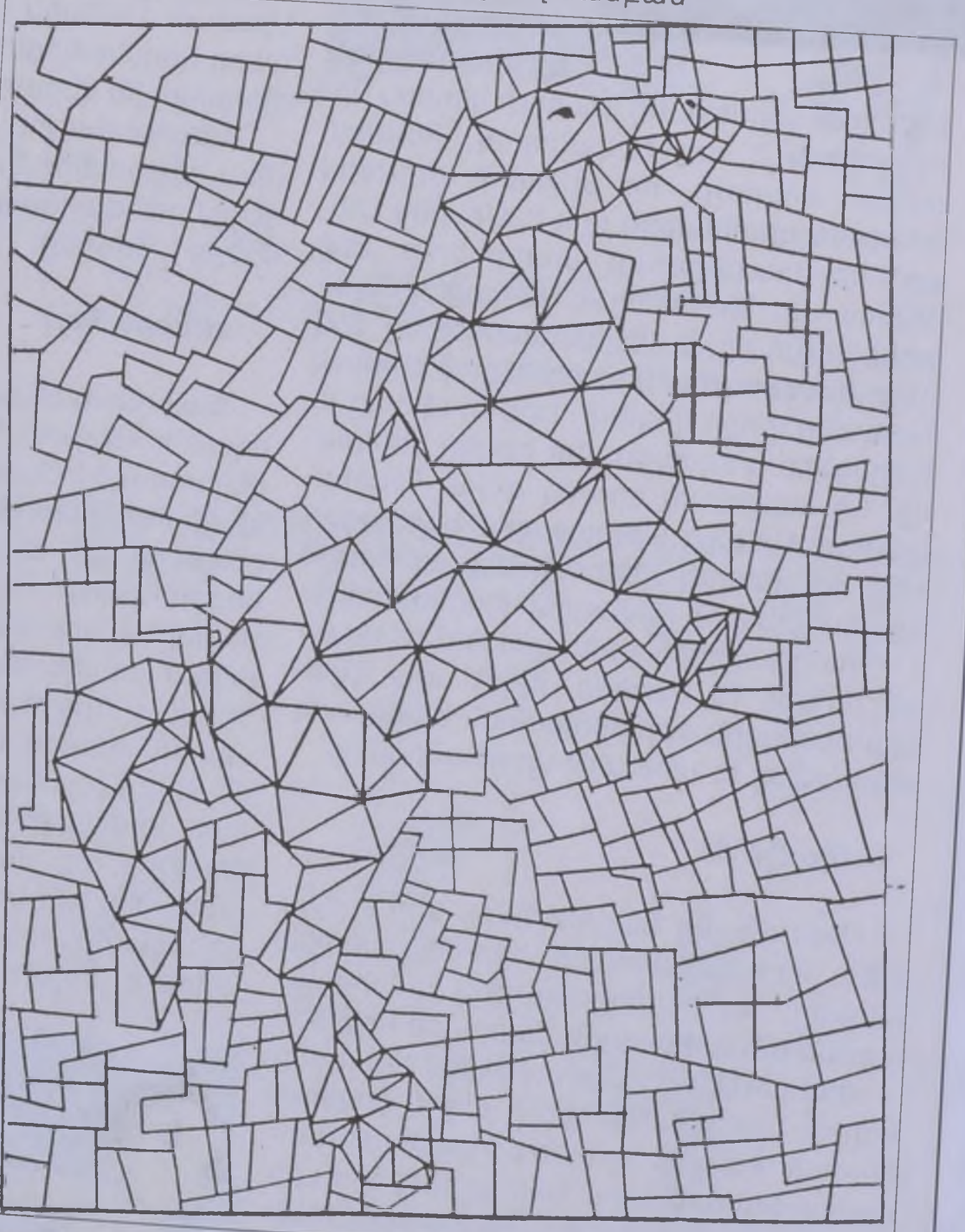

Բոլոր եռանկիւն ձեւերը մէկ գոյնով ներկէ գտնելու համար պահուած պատկերը:

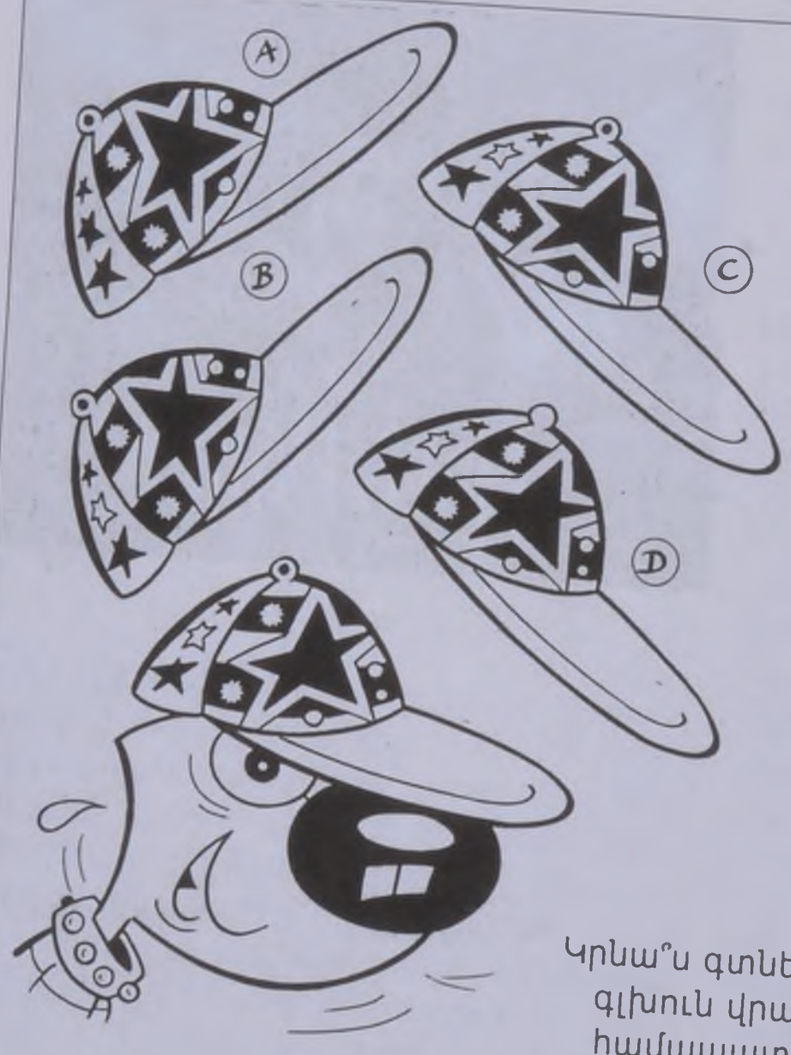

Կրնա՞ս գտնել կերպարին գլխուն վրայ գտնուող համապատասխանող գլխարկը:

ԱՇԽԱՐՀ

80 ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԹՂԹԱԿԻՑ ՄԸ

10 Յունուար, 1929 թուականին «Լը Փըթի Վենիեմ» պելճիքական օրաթերթին մէջկը ծներ աշխարհի ամենէն նշանաւոր թղթակիցը՝ Թենթէն:

80 տարիներ ետք ան, տակաւին կը պահէ իր երիտասարդ դէմքը եւ կը տօնէ իր 80-րդ տարեդարձը, աշխարհի մէջ հսկայական հռչակով մը օժտուած, սակայն առանց ոչ մէկ յօդուած գրելու:

Մենք առաջին անգամ զինք տեսանք իր շնիկին՝ Միլուի հետ դէպի Խորհրդային Միութիւն ուղղուող շոգեկառքի մը առջեւ: «Թենթէն օ Փէի տէ Սովիէթ» առաջին արկածախնդրութիւններէն ետք եկան 24 երիզաւոր գծագրութեան ալպոմներ, որոնք թարգմանուեցան աւելի քան 50 լեզուներու (անոնց կարգին՝ հայերէն), եւ վաճառուեցան աւելի քան 200 միլիոն օրինակ:

Թէեւ Թենթէնի արկածախնդրութիւնները վերջ գտան զինք ստեղծող Ժորժ Ռեմիի (իբրեւ գծագրիչ Հերժէ անունով ճանչցուած) մահով 1983 թուականին, սակայն ան տակաւին կը հմայէ 7-77 տարեկան ընթերցողները: Ան վերջապէս մուտք պիտի գործէ նաեւ շարժապատկերի աշխարհը, շնորհիւ Սթիվըն Սփիլպէրկի եւ Լորէզ օֆ տը Ռինկզի բեմադրիչ Փիթըր Ճաքսընի: Անոնք կը ծրագրեն պատրաստել գծանկարային երեք ժապաւէններ, որոնցմէ առաջինը կրնայ ցուցադրուիլ 2010 թուականին:

Այս տարեդարձին առիթով Պելճիքայի մէջ 14 Յունուարէն սկսան կազմակերպել բազմաթիւ տօնակատարութիւններ: Այս տարեդարձը առիթը պիտի ըլլայ նաեւ պատուելու 96 տարեկան դանիացի Փալլէ հուլտ: Այս ծերունին է, որ Հերժէի ներշնչած է Թենթէնի կերպարը: 1928 թուականին 16 տարեկան դանիացի այս սկաուտը Փոլիթիքըն օրաթերթին հովանաւորութեամբ աշխարհի շուրջը դարձած է Ժիւլ Վերնի ծննդեան 100-ամեակին առիթով: Նկարի մը մէջ կարելի է զայն տեսնել Կարմիր հրապարակը, կոլֆի տաբատով եւ «քասքէթ» գլխարկով մը:

ԳԻՏԷԻ՞Ր, ԹԷ

●Երբ մելանածուկը վտանգ մը զգայ, կ'արձակէ սեւ մելան, որ զինք կը պաշտպանէ իր թշնամիէն եւ իրեն առիթ կու տայ, որ փախչի:

●Չինաստանի Մեծ պատը, որ աւելի քան 2000 տարի առաջ կառուցուած է՝ արգիլելու համար թշնամիներուն ներխուժումը, միակ շինութիւնն է, որ լուսինէն կ'երեւի:

ԲԱԼԻԿ ՊԱԼԱՊԱՆԵԱՆ
12 տարեկան

●Սահարայի անապատը կը կտրէ աշխարհի ջերմաստիճանի ամէն մրցանիշ: Հոն տաքութիւնը շուքին երբեմն կը հասնի 45 աստիճանի, օրուան ընթացքին: Գիշերը կրնայ իջնել մինչեւ զերոյէն վար:

ՎԱՐԴԵՆԻ ՓԱՄՓԱԼԵԱՆ
12 տարեկան

●Մինչեւ 200 մկան կը գործածենք քալելու համար եւ շուրջ տասնհինգ հատ՝ ժպտելու համար:

ՐԱՖՖԻ ՁԱՐԻՖԵԱՆ
12 տարեկան

●Մեր ամենէն փոքր մկանը կը գտնուի մեր ներքին ականջին մէջ: Անոր երկայնքը 3 միլլիմեթրէն պակաս է: Կը ծառայէ մեր ներքին ականջը պաշտպանելու շատ բարձր ձայներէ:

ՎԱՉԷ ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ
12 տարեկան

ԱՀԱ ՁՄԵՌԸ

Ահա ձմեռը հասեր է,
Ցուրտ ու փոթորիկ բերեր է,
Դրան ետեւ կանգներ է,
Ուժ ու եռանդ բերեր է:

Լեռները ճերմակ գորգով ծածկուեր են,
Ծառերը իրենց տերեւներէն մերկացեր են,
Մանուկները իրենց տուները մտեր են,
Վառարաններուն շուրջ հաւաքուեր են:
Եկէ՛ք ամփոփուինք ու լաւ աշխատինք,
Որպէսզի լաւ արդիւնքի հասնինք:

ՍԱՐՀԱՏ ՀԱՆՏԵԱՆ
5-րդ դասարան

ԱՐՑԱԽԵԱՆ ԱՐԾԻՒՆԵՐ

Հազար Վարդան,
Հազար արցախեան արծիւներ,
Հազար հերոս,
Հազար հոգի ու շունչեր,
Հազար զինուոր՝
Մէկ հայրենիքի համար,
Մեր աշխարհին համար,
Թող բարձրանայ
Մեր մայր Հայաստան:

ՌԱՖԱՅԷԼ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ
9-րդ դասարան

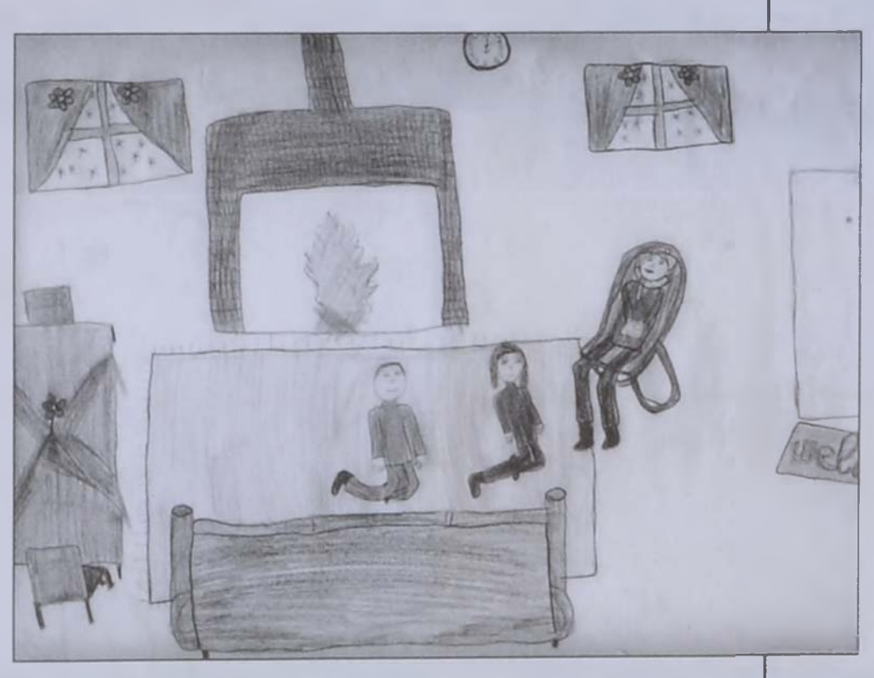

ՓԱԹՐԻՔ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ, *Զ. դասարան*

ՅՈՎԻԿ ՆԱՇԱԼԵԱՆ, *Ա. դասարան*

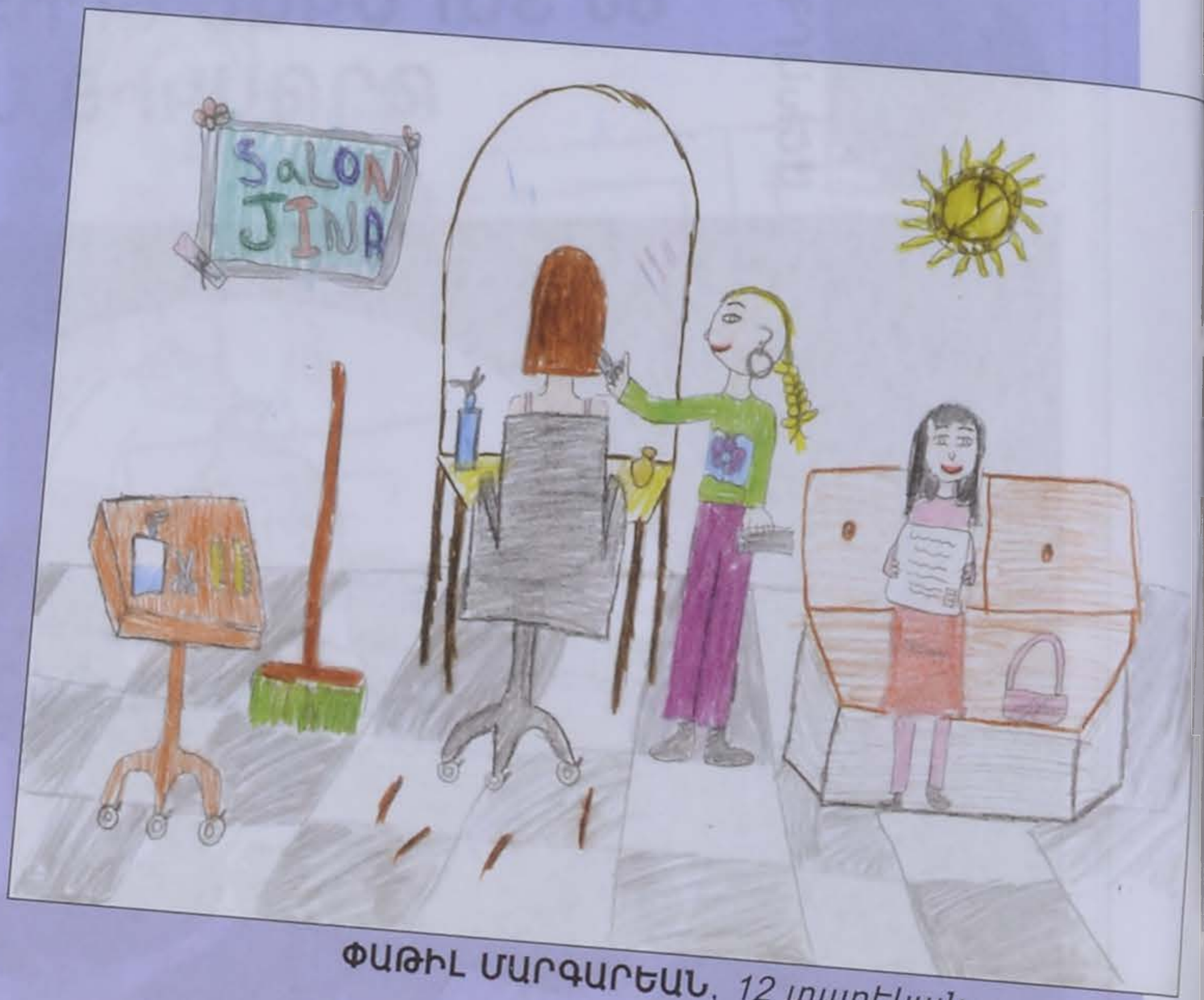

ՓԱԹԻԼ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, *12 տարեկան*

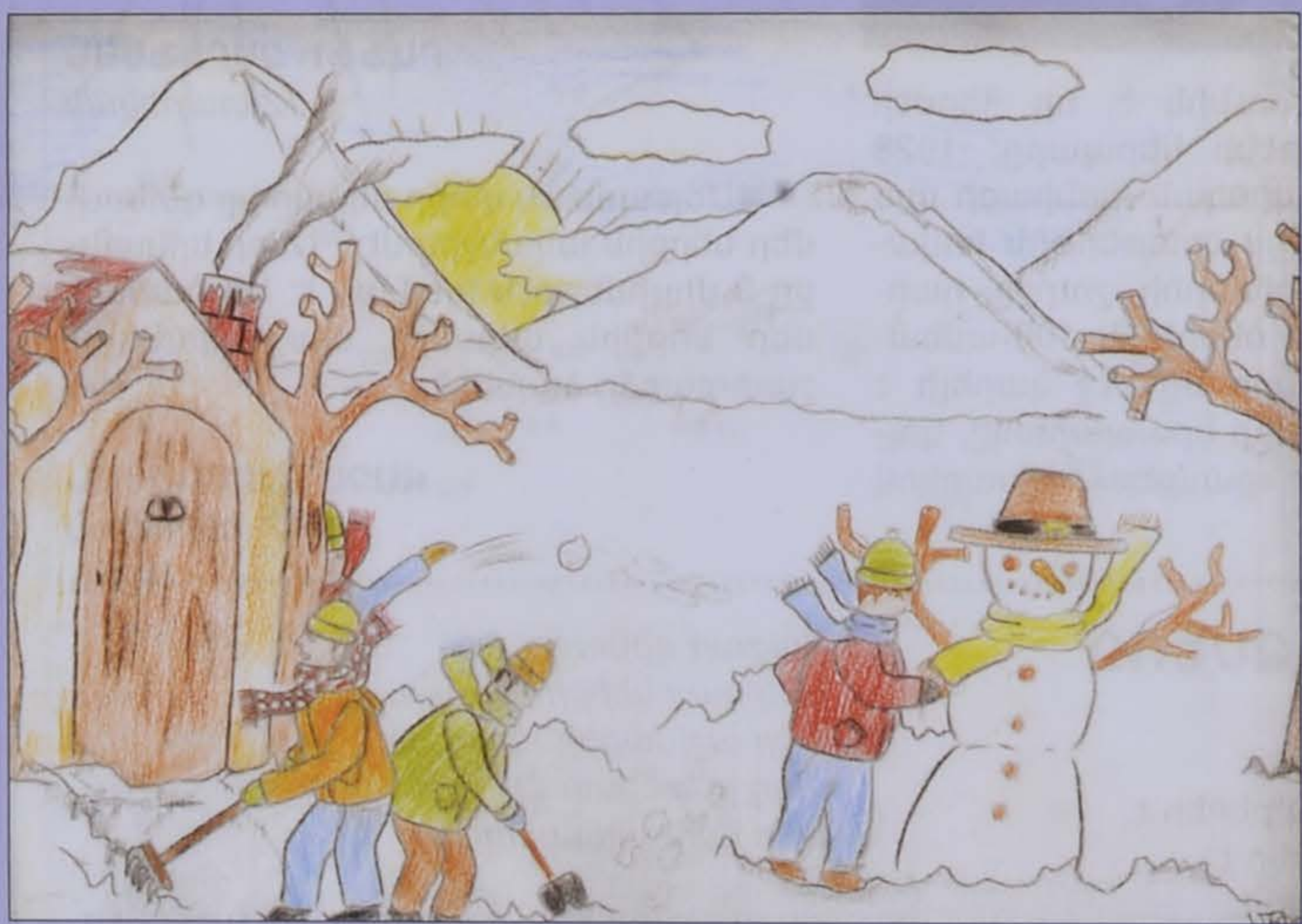

ՄՀԵՐ ԳԱՓԼԱՆԵԱՆ, *Զ. դասարան*

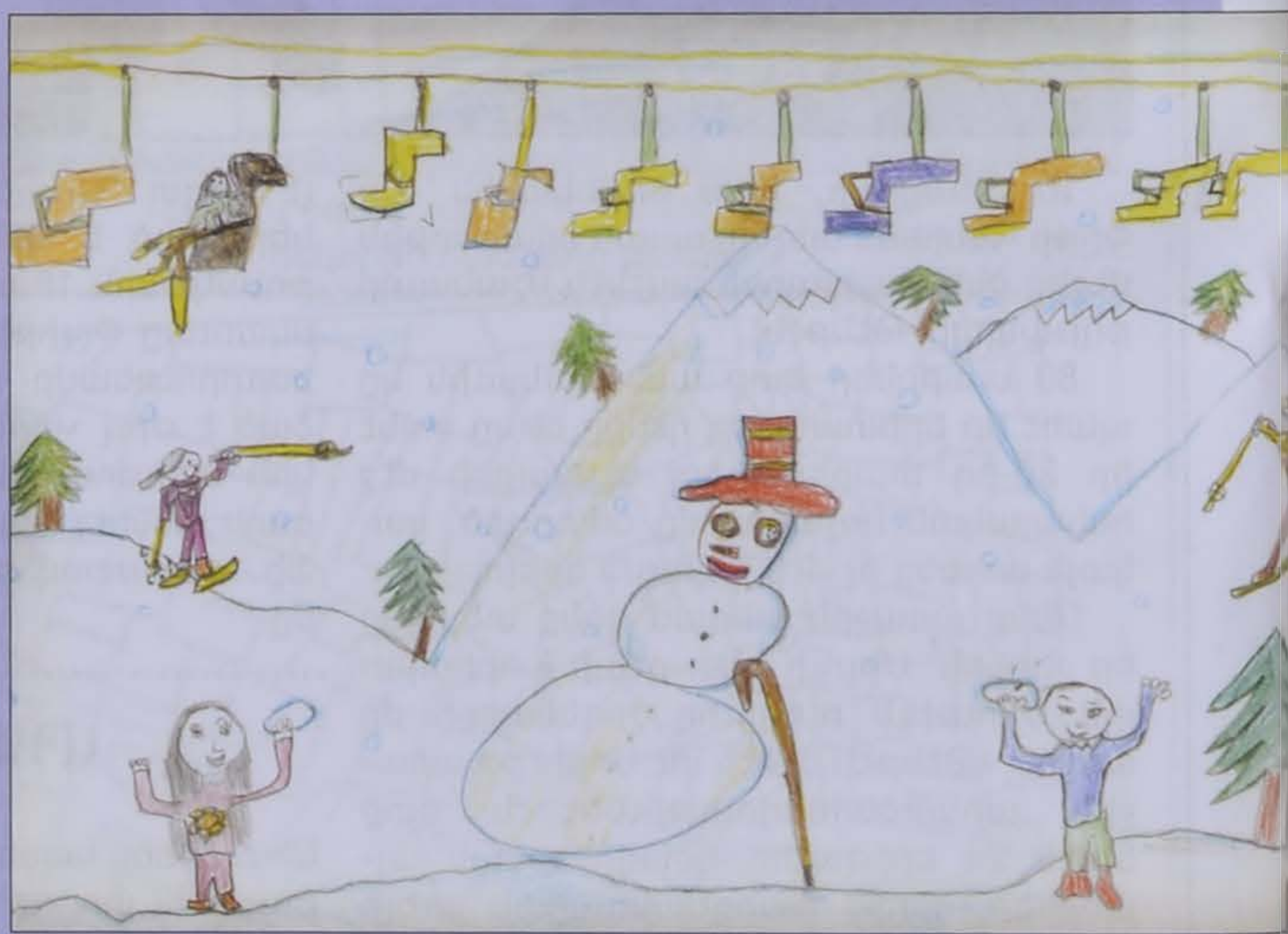

ՆԱՐԷ ՔԻՒՍՊԷՔԵԱՆ, *7 տարեկան*

ՅՈՎՍԷՓ ՔԷՇԻՇԵԱՆ, *6 տարեկան*

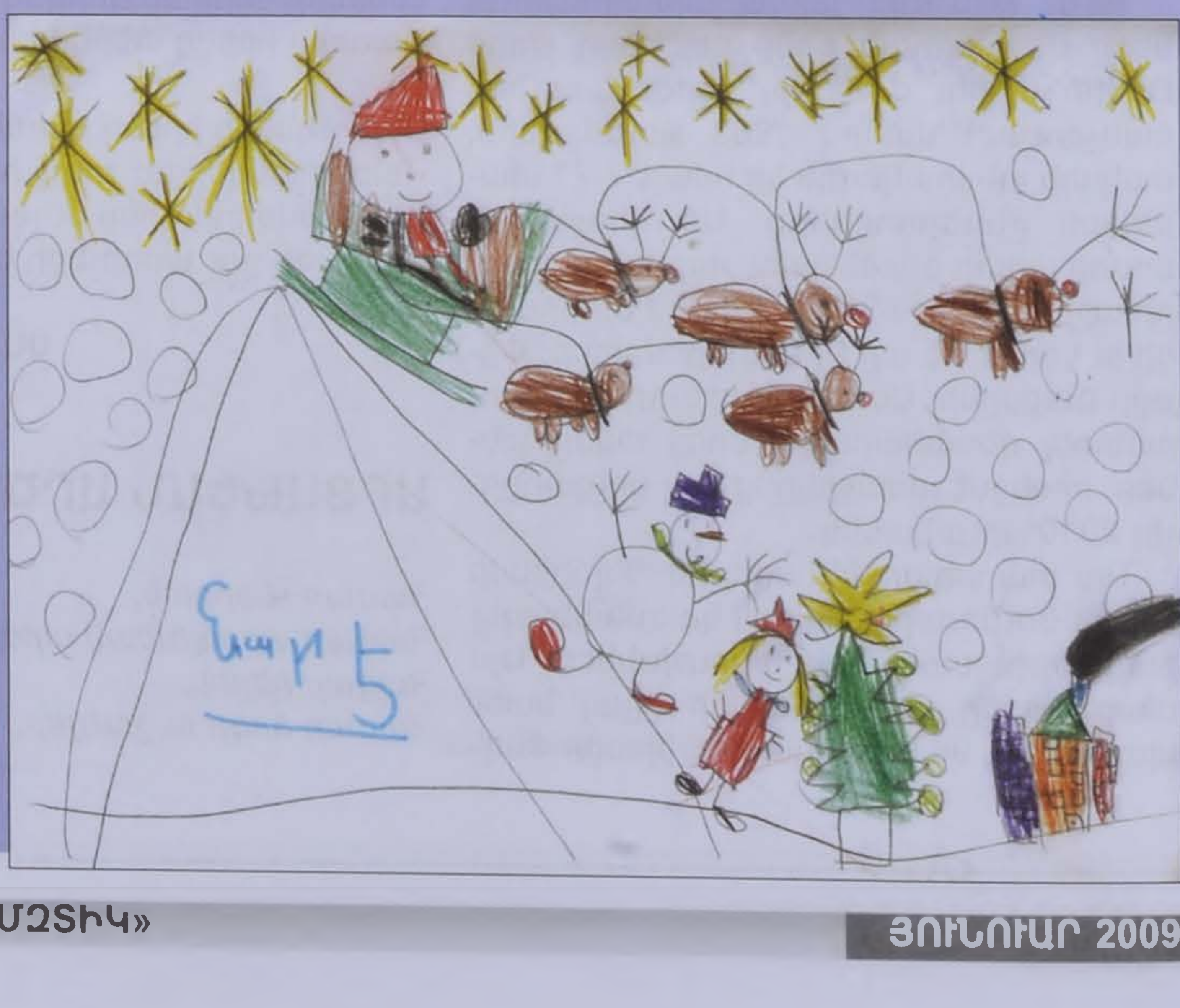

ՆԱՐԷ ԿԻՒՐԻՒՆԵԱՆ, *5 տարեկան*